

Staphorst en landbouw: onlosmakelijk met elkaar verbonden

Op 6 juli heeft de fractie van de ChristenUnie in de gemeenteraadsvergadering van Staphorst haar zorg uitgesproken over het toekomstperspectief van de landbouw in Staphorst. Directe aanleiding voor ons betoog was het verschijnen van de rapporten van Erisman en van het PBL. We hebben aangekondigd hier schriftelijke vragen over te gaan stellen. De afgelopen periode hebben wij hierover nagedacht en uitvoerig gesproken tijdens de fractievergaderingen. Dit heeft geresulteerd in onderstaande inleiding, overzicht van publicaties en daarnaast de schriftelijke vragen die wij, samen met de fractie van de SGP, aan het college van B&W hebben gesteld.

Inleiding

Een aantal weken geleden stond er een pop-up museum op het Kerkplein in Rouveen. De Oranjevereniging Rouveen had daarin een tijdelijke tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog georganiseerd. Met indrukwekkende verhalen van dorpsbewoners, die de oorlogsjaren zelf nog hebben meegemaakt. Op de prachtige, grote panelen met de verhalen kon je onder meer lezen over de hongervinter 1944-1945. Er was voedselschaarste. Maar in Rouveen en Staphorst was daar niet veel van te merken omdat onze dorpen in grote mate zelfvoorzienend waren. Dankzij onze boeren. Er was rogge en melk, genoeg om te eten en om uit te delen. Ook om de monden van hongerige etenhalers uit de Randstad te vullen. We hadden de beste boeren van de wereld. Onder het naoorlogse motto “Nooit meer honger” heeft landbouwminister Sicco Mansholt gezorgd voor een enorme intensivering en productietoename van de landbouw. We bleven de beste boeren van de wereld.

Staphorst bestaat nog steeds voor een groot deel uit landbouwgrond. De totale oppervlakte van de gemeente Staphorst is 13.569 hectare. Ongeveer zeventig procent hiervan is in gebruik als cultuurgrond, voor veeteelt en akkerbouw. Er zijn in onze gemeente ruim driehonderd landbouwbedrijven, waar agrarische ondernemers iedere dag van de week met liefde, passie en vakmanschap hun grond bewerken en hun landbouwhuisdieren verzorgen.

Daarnaast hebben we in Staphorst een toonaangevende kaasfabriek die jaarlijks ruim 200 miljoen liter melk verwerkt. Het overgrote deel van die melk wordt geproduceerd door de leden-melkveehouders uit onze gemeente Staphorst en de directe omgeving.

Veel mensen zijn werkzaam bij toeleverende- en verwerkende bedrijven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan veevoedercoöperatie de Eendracht, diverse veevoederhandels, (tank-)transportbedrijven, mechanisatiebedrijven, melkveetechniekbedrijven et cetera.

Al met al hebben we in Staphorst een sterke agro/food sector met een omvang die significant bijdraagt aan onze plaatselijke economie.

Meer dan een halve eeuw is het landbouwsysteem erop gericht geweest om zoveel mogelijk te produceren tegen zo laag mogelijke kosten. Dat heeft Nederland de positie van de op een na grootste landbouwexporteur ter wereld opgeleverd: Er wordt voor 95 miljard aan landbouwproducten geëxporteerd. Van de Nederlandse export werd in 2020 ongeveer 67 procent op de EU-markt afgezet. Daarnaast importeren voor 67 miljard aan landbouwgoederen.

Het ministerie van Landbouw presenteerde in september 2018 Kringlooplandbouw als innovatief fundament voor rendabele én duurzame landbouw: een ingrijpende koersverandering waarbij een efficiënte productie voorop blijft staan: niet alleen economisch, maar ook ecologisch: Door slimmer gebruik te maken van natuurlijke processen en zuiniger om te gaan met grondstoffen. Deze transitie is niet van het ene op het andere jaar geregeld. De sector moet ruim de tijd en de middelen krijgen om hier richting 2030 de benodigde stappen voor te maken.

We hebben de beste boeren van de wereld, we hebben de beste landbouwgrond van de wereld en we hebben de beste landbouwuniversiteit van de wereld. Diezelfde wereld kijkt naar ons: hoe wij ons voedsel produceren. Wij hoeven niet meer de wereld te voeden. We hebben wel een voorbeeldfunctie om met onze kennis en kunde andere landen te helpen om zo efficiënt en duurzaam mogelijk voedsel te produceren.

Als ChristenUnie vinden we het belangrijk dat de landbouwsector een goed toekomstperspectief heeft in onze gemeente, waarbij landbouw en natuur in balans zijn met elkaar en waarbij de boeren kunnen doen waar ze goed in zijn: het produceren van hoogwaardig voedsel waarvoor ze een eerlijke prijs ontvangen zodat ze met een goed rendement hun bedrijf verder kunnen ontwikkelen. Zodat ook toekomstige generaties het zien zitten om het boerenbedrijf voort te zetten. Dat de boeren van nu hun bedrijf te zijner tijd door kunnen geven aan de opvolgers, met een goed perspectief op bedrijfscontinuïteit. Het gaat daarbij én om een gezond economisch perspectief én om een gezond ecologisch perspectief.

De gemeente is in het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak in gesprek met vertegenwoordigers van de agrarische sector en veel andere partners die belangen hebben in het Staphorsterveld. Er ligt voor de komende jaren een omvangrijke plattelandsgereguleerder voor wat betreft woningbouw, infrastructuur, grootschalige opwek van energie, biodiversiteit, CO2 opslag, wateropslag en droogteproblematiek. Daarbij gaat het om behouden van een gezonde, duurzame balans tussen landbouw en natuur: ook de natuur, ook de weide- en akkernatuur, moet beschermd worden. Dat is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Niet alleen de agrarische sector, maar ook de industrie, de bouw, het verkeer en de consument moeten daaraan hun steentje bijdragen. We streven ernaar om het platteland aantrekkelijk en rendabel te houden, zodat boeren, burgers en buitenlui tevreden kunnen wonen, werken en verblijven op het platteland. Een platteland waar het ook goed toeven is voor de recreant en toerist.

Publicaties

De laatste jaren verschijnen er veel rapporten en nieuwsberichten waardoor er onrust en onbegrip ontstaat in de agrarische sector. Er wordt veel gepraat over de boerensector in plaats van met de boeren. Zij voelen zich gepiepeld en niet gehoord. Dit heeft de laatste jaren regelmatig geleid tot boerenprotesten, de laatste keer op 7 juli jongstleden.

Een overzicht van een aantal publicaties die de afgelopen jaren verschenen zijn en die tot veel boosheid, verwarring en onbegrip hebben geleid in de agrarische sector:

- September 2019: uitspraak Tweede Kamer-lid Tjeerd de Groot (D66): “De veestapel moet gehalveerd worden”
- 5 juni 2020: adviesrapport commissie Hordijk: “Meten en berekenen”.
- Juni 2020: rapport Remkes “Niet alles kan overal” .
- 19 maart 2021: rapport commissie ter Haar: “Normeren en beprijzen van stikstofemissies”
- Juni 2021: Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) “Ruimtelijke ordening en bouwlocaties. De potentie van woningbouw in de groene omgeving” . Ten noorden van Zwolle zouden er zelfs 35.000 nieuwe woningen kunnen komen.
- Juni 2021: Jan Willem Erisman “Naar een ontspannen Nederland”: stikstofreductie vooral in Gelderse Vallei, het Groene Hart, de Veluwe en enkele andere hotspots.
- 1 juli 2021: Inwerkingtreding stikstofwet.

- Juli 2021: PBL: “Naar een uitweg uit de stikstofcrisis” Volgens het PBL kan in plaats van de huidige 'niet-gebiedsgerichte' stikstofaangepak beter gekeken worden naar oplossingen per regio. Een aanscherping van de stikstofregels kan betekenen dat er geen landbouw meer mogelijk is in de provincies Gelderland, Noord-Brabant en Overijssel.
- 2 september 2021: Coelo rapport: afschaffen ozb-vrijstelling cultuurgrond
- 5 september 2021: bericht in NRC over een PBL-rapport waarin scenario's met betrekking tot onteigening zijn doorgerekend (scenario's variëren in kosten tussen de 9 en 18 miljard.
- 6 september 2021: Ontwerpplan 7-de actieprogramma nitraatrichtlijn.
- 14 september 2021: bericht NOS: Landsadvocaat (Hans Besselink) wil boeren die te veel uitstoten vergunning afnemen

Schriftelijke vragen

Graag verwijzen wij u naar de schriftelijke vragen die de fracties van de ChristenUnie en de SGP hieromtrent aan het college van B&W van Staphorst hebben gesteld.

Namens de fractie van de ChristenUnie Staphorst,

Alberto Schra